

PROGRAMA DE POLICIES TUTORS A LES ILLES BALEARS

Resum executiu

*Anàlisi de costos, estimació de beneficis i
un primer pas cap a l'anàlisi de cost-benefici*

Universitat
de les Illes Balears

Director:

Rafel Covas

Responsable del programa de Policia Tutor. Institut de Seguretat Pública de les Illes Balears (ISPIB), Direcció General de Emergències i Interior. Conselleria d'Administracions Públiques i Modernització del Govern de les Illes Balears.

Equip d'Investigació i formació educativa i social (GIFES) de la Universitat de les Illes Balears

Director:

Dr. Lluís Ballester

Secretaria tècnica:

Albert Cabellos

Noemi Gelabert

Equip tècnic:

Dr. Joan Amer

Dra. Maria Antònia Gomila

Dr. Josep Lluís Oliver

Dra. Belén Pascual

Dra. Margalida Vives

Dra. Rosario Pozo

Dra. Victòria Quesada

Consell Assessor:

Dr. Manuel Hernández

Universitat de Murcia. Economista i membre de l'equip del Consejo Económico y Social (CES)

Gabriele Bavastro

Universitat de Milà. Economista i Expert en Avaluació de Polítiques Públiques.

Marta Ballester

Fundació Avedis Donabedian. Experta en Avaluació de Polítiques Públiques.

1

El Programa de Polícies Tutors a les Illes Balears

El Programa

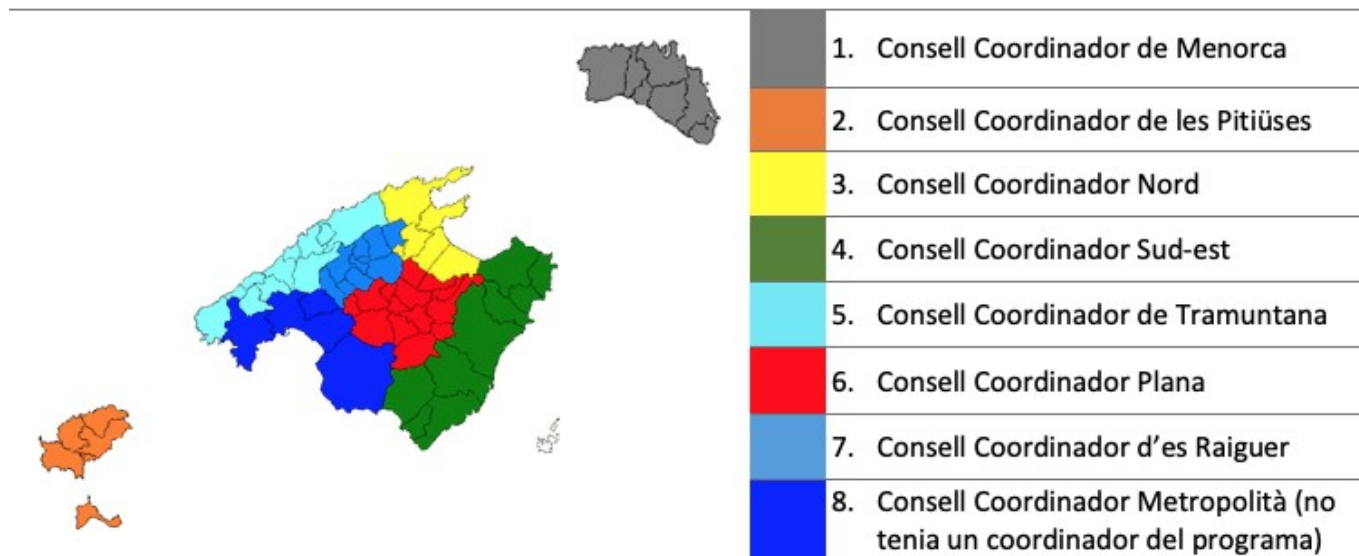
El programa autonòmic es va iniciar en el 2010, promogut i coordinat per l'Institut de Seguretat Pública de les Illes Balears, per millorar la seguretat i prevenir conflictes a les escoles.

Avui en dia hi ha **84 agents** de policia que participen en el programa:

- 50 a dedicació parcial (Mod A)
- 34 a dedicació exclusiva (Mod B)

El Programa

Per coordinar el programa hi ha **8 Consells Coordinadors** amb un coordinador assignat del programa que treballa per gestionar els procediments i el control de qualitat de tot el programa.

2

Consideracions metodològiques

Fonts de dades utilitzades

- Dades subministrades pels Polícies Tutors:
 - Enquesta de satisfacció
 - Informes del projecte
 - Utilització de dades de recursos
- Dades de les administracions públiques:
 - Dades sobre condemnes d'adults i menors a les Illes Balears
 - Dades sobre costos
- Fonts internacionals de dades:
 - Dades sobre l'estimació de costos de la delinqüència

3

Estimació de costos

Anàlisi de costos del Programa

Resum dels costos del programa	Núm.	Cost per hora de formació	% de temps	Cost anual per Policia Tutor	Cost total anual
Salari de coordinador a temps complet					36.619 €
Salari administratiu a temps parcial			25 %		7.130 €
Altres despeses					6.894 €
Coordinador d'oficines i equips					6.250 €
Formació – Polícies Tutors					
Formació – Polícies Tutors hores	30	72 €			2.160 €
Formació – Altres despeses					1.800 €
Costos directes del programa					
Salari Policia Tutor Mod A	51		20.83 %	5.176 €	263.970 €
Salari Policia Tutor Mod B	38		83.33 %	20.706 €	786.829 €
Total costos directes del programa					1.111.652 €
Oficina i equipament Mod A	51		20.83 %	1.042 €	53.117 €
Oficina i equipament Mod B	38		83.33 %	4.167 €	158.327 €
Vehicles Mod A	51		20.83 %	729 €	37.182 €
Vehicles Mod B	38		83.33 %	2.917 €	110.829 €
Costos indirectes totals del programa					359.455 €
Cost total del programa de Polícies Tutors					1.471.107 €

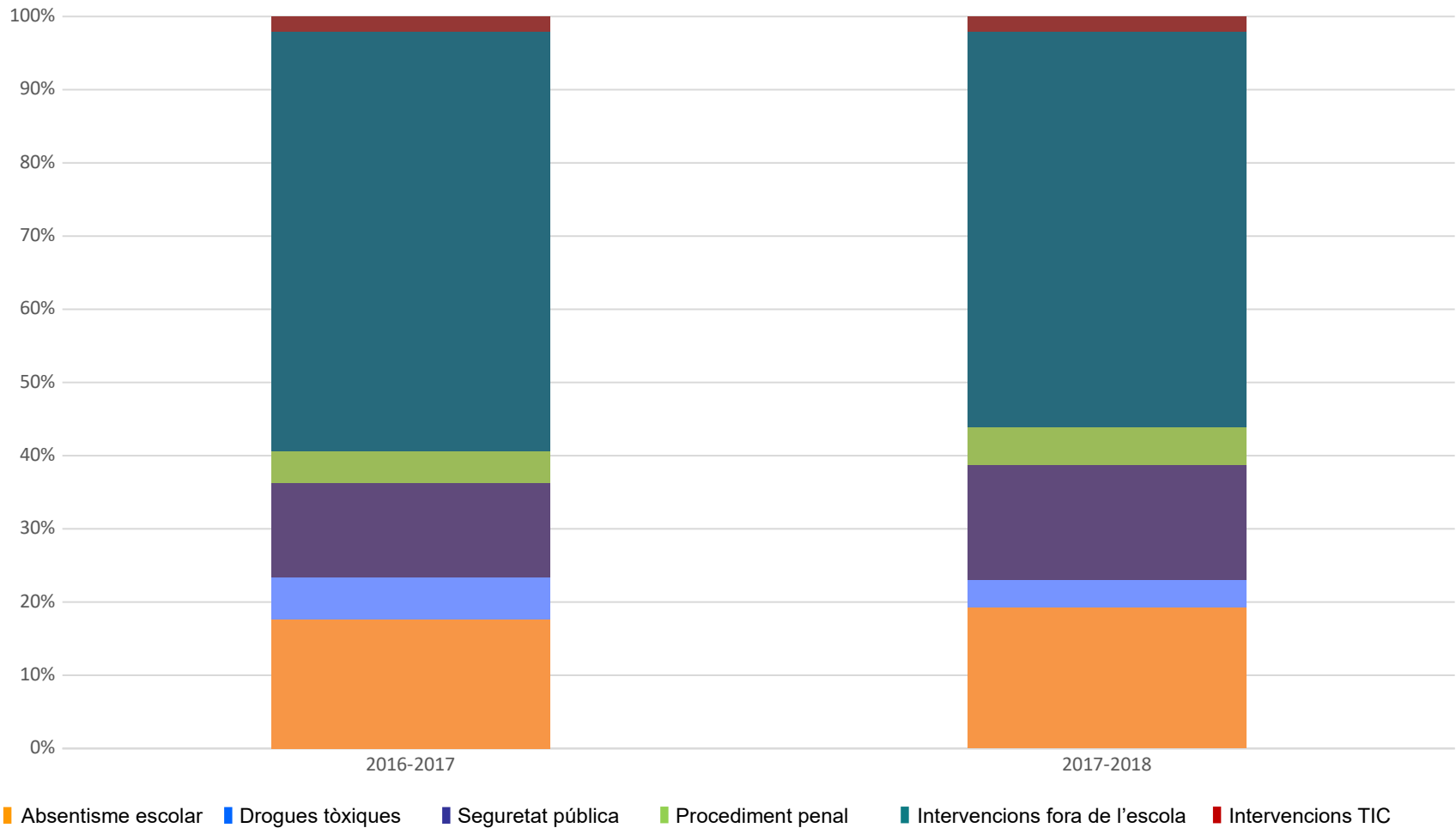
Activitats del Programa

Intervenció policial	2016/2017		2017/2018		% Var.
Intervencions a les escoles					
1. Absentisme escolar	1.076	18%	1.043	19%	-3.1%
2. Substàncies tòxiques	345	6%	203	4%	-41.2%
3. Seguretat Ciutadana	784	13%	848	16%	8.2%
4. Procediment penal	265	4%	280	5%	5.7%
Intervencions fora de l'escola	3.484	57%	2.912	54%	-16.4%
Intervencions TIC	123	2%	112	2%	-8.9%
TOTAL D'INTERVENCIONS	6.077		5.398		-11.2%

Font: Dades de processament propi de l'Institut de Seguretat Pública de les Illes Balears (ISPIB)

Proporció de les activitats

Proporció del tipus d'activitats dels Polícies Tutors
Anys escolars 2016-2017 i 2017-2018

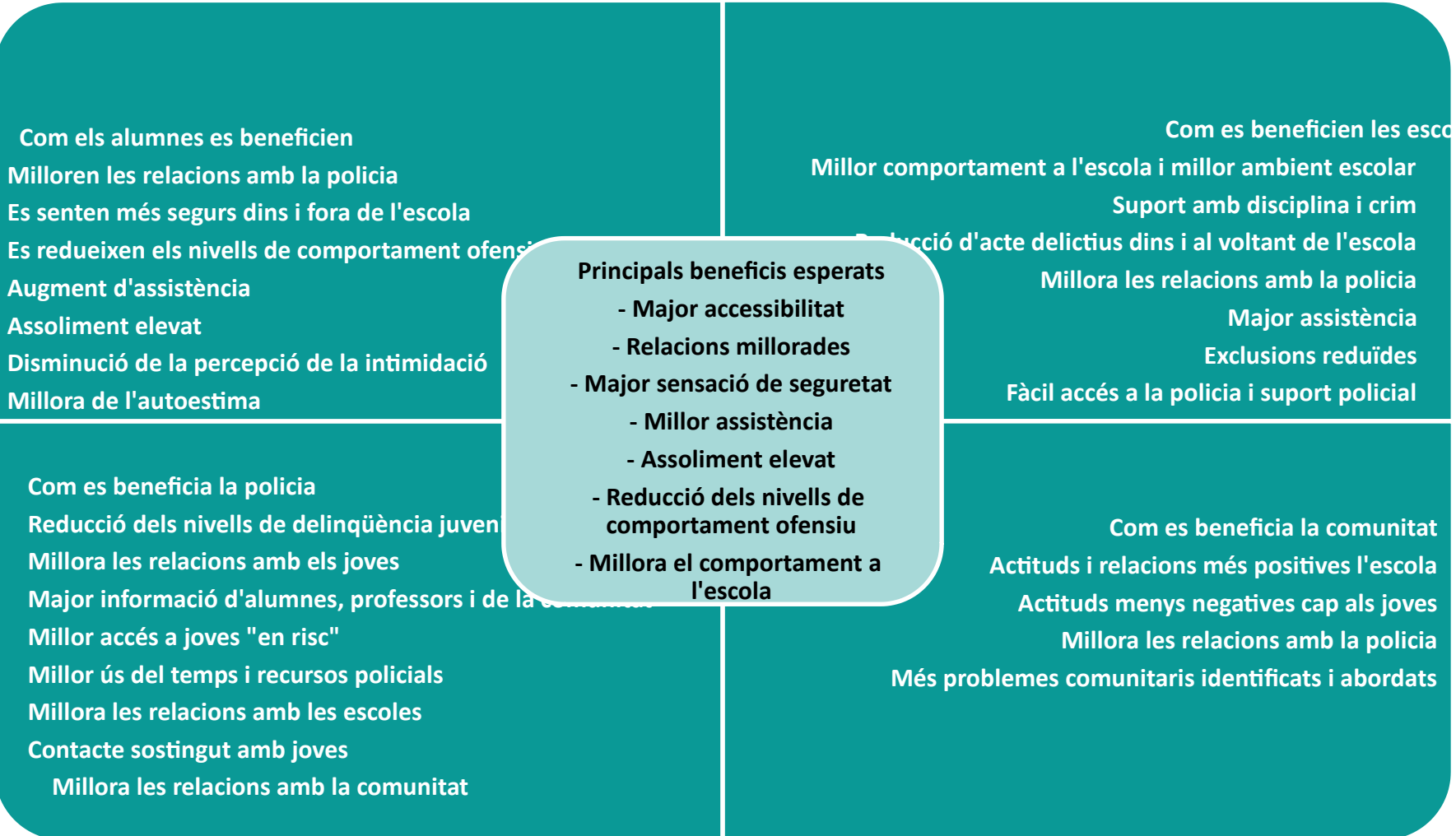

Font: Dades de processament propi de l'Institut de Seguretat Pública de les Illes Balears (ISPIB)

4

Estimació de beneficis

Principals beneficis esperats del Programa

Principals beneficis esperats del Programa

- Major accessibilitat
- Relacions millorades
- Major sensació de seguretat
- Millora d'assistència
- Assoliment elevat
- Reducció dels nivells de comportament ofensiu
- Millora del comportament a l'escola

Dades disponibles

	Percepcions	Dades basades en l'escola	Dades de la policia/administracions públiques
Augment de l'accessibilitat	Sí		
Relacions millorades	Sí		
Augment de la sensació de seguretat	No hi ha informació		
Millor assistència	No hi ha informació		
Assoliment realitzat	No hi ha informació		
Nivells reduïts de comportament delictiu			Sí
Millorar el comportament a l'escola	No hi ha informació		

Augment de l'accessibilitat

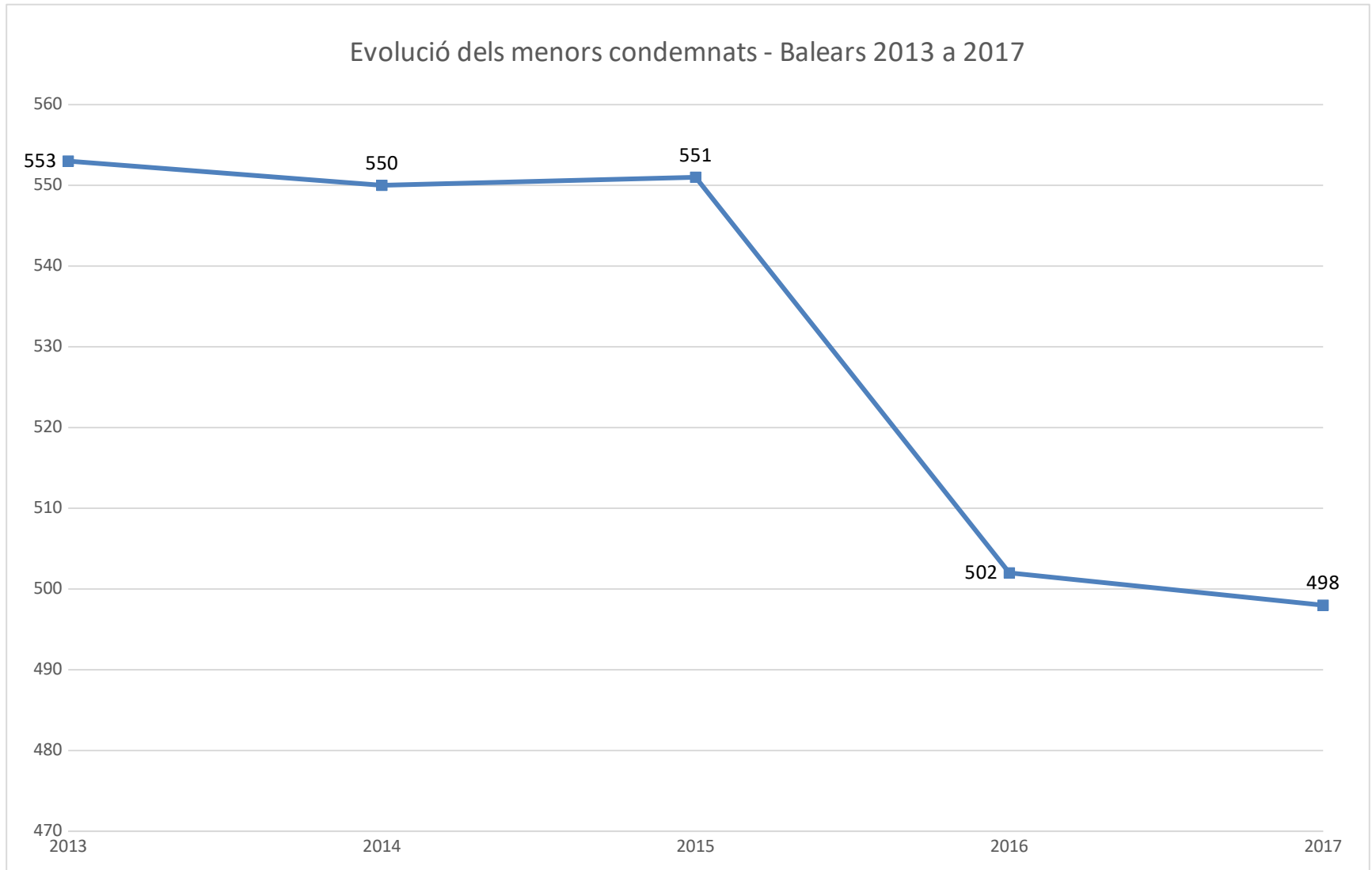
Enquesta de percepció dels estudiants 2014

	Mallorca	Menorca	Eivissa i Formentera	Total
Saps qui és el Policia Tutor que correspon a la vostra escola?				
Sí	69.34	59.44	32.90	57.21
No	30.66	40.56	67.10	42.79
Saps quines son les seves funcions?				
Sí	33.87	9.79	25.11	27.13
No	17.39	45.45	41.13	29.10
Alguns d'ells	48.74	44.76	33.77	43.77
Si teniu un problema, sabeu com demanar ajuda?				
Sí	56.06	27.27	35.06	45.01
No	43.94	72.73	64.94	54.99
Li demanaríeu ajuda si fos necessari?				
Sí	71.40	48.95	61.47	64.61
No	28.60	51.05	38.53	35.39
Si el Policia Tutor té un perfil en una xarxa social (Facebook, Tuenti, Twitter, etc.), l'afegiries?				
Sí	26.77	9.09	17.75	21.09
No	73.23	90.91	82.25	78.91
Consideres la tasca del Policia Tutor a l'escola com positiva?				
Sí	87.87	74.13	70.13	80.39
No	12.13	25.87	29.87	19.61

Augment de l'accessibilitat

- El **57,21%** dels estudiants saben qui es el Policia Tutor de la seva escola.
- Només el **27,13%** varen dir que coneixen les funcions dels Polícies Tutors.
- El **54,99%** dels estudiants van dir que no saben demanar ajuda si tenien un problema.

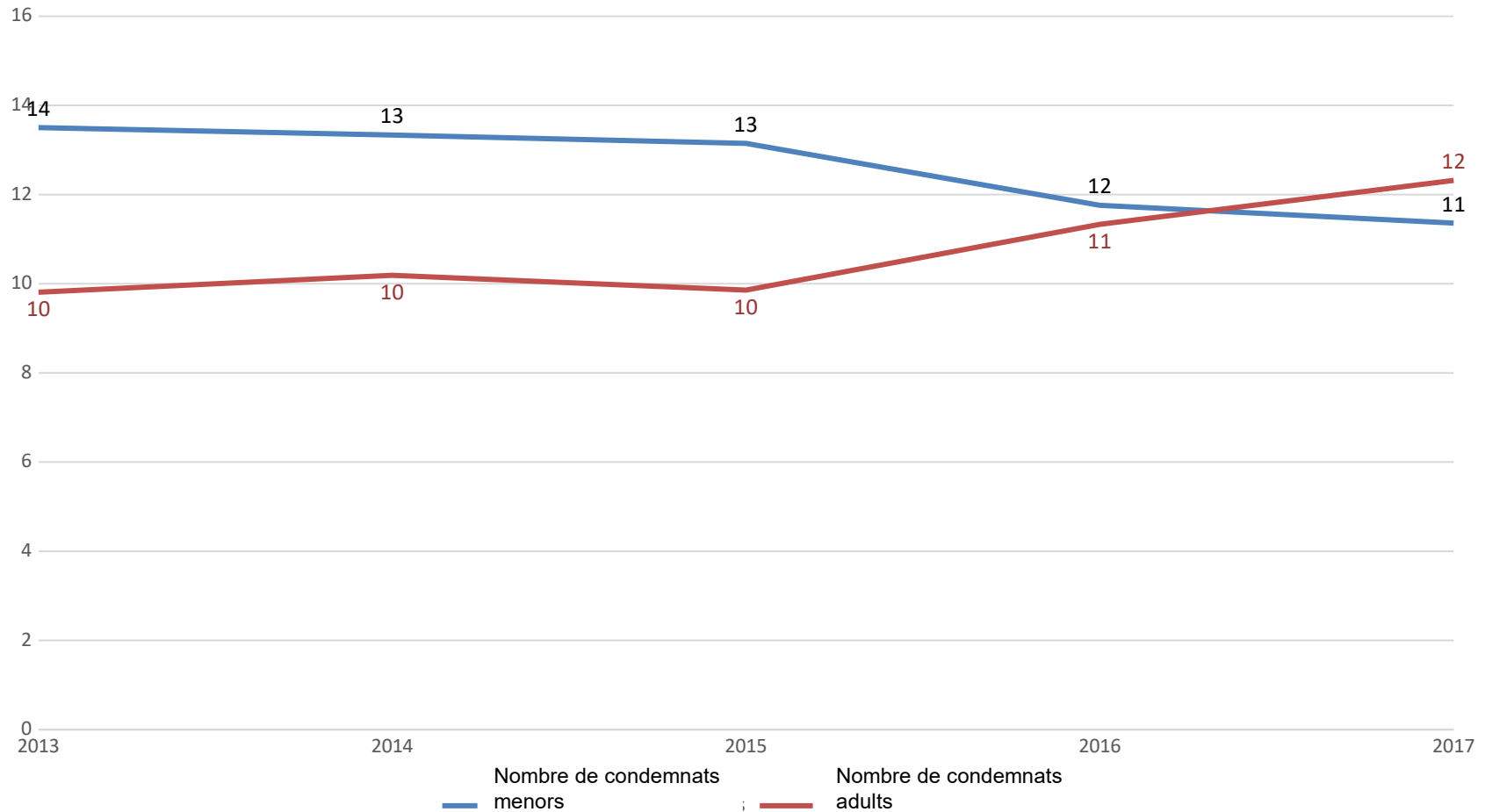
Nivells reduïts de comportament delictiu

Font: IBESTAT, 2017

Nivells reduïts de comportament delictiu

Evolució dels condemnats per cada 1.000 habitants (adults i menors) - Illes Balears 2013-2017

Font: INE; IBESTAT

Nivells reduïts de comportament delictiu

Més enllà de les condemnes, està ben establert que el nombre de condemnes subestima el nombre de comportaments delictius reals. Per tant, per calcular l'evolució dels comportaments delictius, cal considerar una taxa de correcció del percentatge de delictes que realment es comunica a la policia.

L'estimació més propera a aquest sub-informe es va realitzar amb dades de Catalunya l'any 2000, i es va concloure que només es va informar del 37% de les infraccions (Alvazzi del Frate & van Kesteren, 2019).

Si apliquem aquesta taxa a les dades sobre les condemnes dels menors a les Illes Balears, això implicaria que hem d'assumir una taxa de criminalitat més alta.

Menors	2015	2016	2017
Crims denunciats (condemnats)	551	502	498
Estimació de delictes (condemnats)	1489	1357	1346

Aquesta informació corregida implica que de 2015 a 2017 s'haurien d'evitar 143 condemnes de menors amb les infraccions posteriors.

Percepció global dels beneficis

Enquesta escolar

Elements avaluats (valorats entre 1 i 5)	2017		2018		% Var.
Satisfacció mitjana dels Polícies Tutors a l'escola	4.30	/5	4.48	/5	+4.35%
Valoració de l'assistència d'un Policia Tutor a reunions periòdiques amb l'escola	4.13	/5	4.43	/5	+7.10%
Valoració del Policia Tutor que ofereix solucions positives als problemes de l'escola	4.41	/5	4.48	/5	+1.62%
Valoració del coneixement del Policia Tutor sobre els problemes de l'escola	4.43	/5	4.63	/5	+4.70%
Valoració de la resposta ràpida en cas de necessitat	4.52	/5	4.60	/5	+1.85%
Valoració dels procediments seguits pels Polícies Tutor a l'escola	4.56	/5	4.70	/5	+2.99%

Font: Dades de processament propi de l'Institut de Seguretat Pública de les Illes Balears (ISPIB).

Indicadors clau

	Calvià	Eivissa	Inca	Llucmajor	Manacor	Marratxí	Palma	Santa Eulalia del Riu	Total 2017
Total N° de P.T.	1.75	2	2	2	2	2	3	2	16.8
N° de P.T. Mod. B – Dedicació exclusiva		2	2	2	2	2	3	2	15.0
N° de P.T. Mod. A – Dedicació parcial	7								7.0
Habitants	49,580	49,549	30,944	35,057	40,279	36,001	402,949	36,119	680,478
Alumnes 5 -12 anys	3,615	3,511	3,245	2,645	3,970	3,026	1,445	360	21,817
Alumnes 13 - 18 anys	1,910	2,962	2,228	1,384	2,699	1,356	4,214	470	17,223
Total alumnes	5,525	6,473	5,473	4,029	6,669	4,382	5,659	830	39,040
P.O.S. per 1000 alumnes	0.32	0.31	0.37	0.50	0.30	0.46	0.53	2.41	0.43

Indicadors clau

	Calvià	Eivissa	Inca	Llucmajor	Manacor	Marratxí	Palma	Santa Eulalia del Riu	Total 2017
Intervencions per P.O.S.	21	223	87	75	34	27	79	319	108
Intervencions per 1000 alumnes	4	34	16	19	5	6	14	384	46
Alumnes formats per cadascun P.O.S.	137	2,407	1,450	1,206	728	2,757	10,434	920	3,013
Satisfacció 2016/2017	4,89	ND	4.58	3.33	5.00	ND	4.47	ND	4.45
Satisfacció 2017/2018	5,00	4.71	4.42	4.92	4.58	4.40	4.88	3.67	4.57
Mitjana	4,95	4.71	4.50	4.13	4.79	4.40	4.68	3.67	4.51
Delictes per 1000 habitants	120.3	74.4	42.5	63.2	33.9	39.6	71.1	69.4	69.3

5

**Àrees de millora
potencials**

Problemes amb l'accessibilitat

- **Problemes amb la programació**

La queixa principal era que el calendari del Policia Tutor a temps parcial no coincidia amb el calendari de les escoles, i els centres apreciarien especialment si els policies poguessin estar presents en els moments que arriben i surten del centre.

- **Nombre reduït de Polícies Tutors**

Alguns centres consideraven insuficients el nombre de Polícies Tutors.

- **Manca de coordinació i planificació estratègica de les intervencions policials**

Alguns centres proposen millorar la coordinació i dissenyar un pla d'intervenció que passi d'un enfocament reactiu a un enfocament més preventiu.

- **Continuïtat del servei i accessibilitat general**

6

Anàlisi cost-benefici: un primer enfocament

Estimació d'un valor monetari pels delictes evitats (Regne Unit)

Delicte	Costos unitaris estimats de la delinqüència (2015/16 preus)	Cost en euros*
Individual		
Homicidi	£ 3,217,740	€ 3.758,320
Violència amb lesions	£ 14,050	€ 16.410
Violència sense lesions	£ 5,930	€ 6.926
Violació	£ 39,360	€ 45.972
Altres delictes sexuals	£ 6,520	€ 7.615
Robatori	£ 11,320	€ 13.222
Robatori domèstic	£ 5,930	€ 6.926
Robatori de vehicles	£ 10,290	€ 12.019
Robatori de vehicles	£ 870	€ 1.016
Robatori a persones	£ 1380	€ 1.612
Danys penals – incendi	£ 8,420	€ 9.835
Danys penals – altres	£ 1350	€ 1.577
Frau	£ 1290	€ 1.507
Delictes cibernètics	£ 550	€ 642
Mercantil		
Font: (Heeks et al., 2018). Tipus de canvi aplicat 1.168 basat en dades del 30/12/2016	15,000	€ 17.520

Beneficis d'evitar delictes amb menors a les I.B.

Delicte	Cost en euros	Distribució de delictes menors	Beneficis anuals estimats
Homicidi	€ 3.758.320	0,3%	€ 732.798
Violència amb lesions	€ 16.410	20,4%	€ 239.267
Violència sense lesions	€ 6.926	8,9%	€ 44.041
Violació	€ 45.972	0,3%	€ 8.632
Altres delictes sexuals	€ 7.615	0,2%	€ 1.210
Robatori	€ 13.222	21,2%	€ 200.223
Robatori domèstic	€ 6.926	6,1%	€ 30.311
Robatori de vehicle	€ 12.019	3,2%	€ 27.513
Robatori de vehicle	€ 1.016	2,1%	€ 1.515
Robatori a persones	€ 1.612	11,1%	€ 12.798
Danys penals - incendi	€ 9.835	N,A,	€ -
Danys penals - altres	€ 1.577	4,5%	€ 5.113
Frau	€ 17.520	0,8%	€ 10.248
Delictes cibernètics	€ 18.057	NA	€ -
Atrac mercantil	€ 1.133	3,4%	€ 2.757
Furt mercantil	€ 41.090	1,2%	€ 35.014
Robatori mercantil	€ 2.184	NA	
Robatori de un vehicle mercantil	€ 12.766	NA	
Robatori de un vehicle mercantil	€ 1.705	NA	

Font: dades de processament propis de la base de dades del Ministeri d'Interior.

Resultats cost-benefici

Si comparem el benefici anual estimat dels delictes evitats (1.351.441 €) amb els costos directes del programa (1.111.652 €) (vegeu la taula 2), podem apreciar que hi ha un benefici monetari associat al programa de funcionaris de policia a les Balears Illes 239.789 euros per a l'any 2017.

7

Conclusions i recomanacions clau

Limitacions del estudi

- **Limitacions per mesurar els costos del programa**
 - Baaixos en l'estimació de costos
 - Només relacionats amb el treball policial
- **Limitacions en la mesura de beneficis i estimació monetària**
 - Limitat als delictes evitats
 - Estimació del valor monetari de les prestacions
- **Limitacions per entendre la causalitat**

Recomanacions clau

- **Per al programa**
 - Unificar criteris bàsics
 - Millora coordinació, horaris i planificació
- **Per al futur anàlisi de costos i beneficis**
 - Estimació espanyola dels costos de delinqüència
 - Ampliar el mesurament de l'impacte del programa: recollint dades de l'escola i la policia

Conclusió

Hi ha prou evidència per dir que hi ha un **benefici social i econòmic associat al programa dels Polícies Tutors a les Illes Balears** que es pot concretar en el **benefici monetari de 239.789 euros per a l'any 2017**, quan es considera el cost directe del programa.

8

Referències

Referències

- Alvazzi del Frate & van Kesteren. (2019). Reporting to police - International Crime Victim Survey. Recuperat de <http://wp.unil.ch/icvs/statistics/urban-europe/>
- Heeks. M.. Reed. S.. Tafsiri. M.. & Prince. S. (2018). The economic and social costs of crime Second edition. (July).
- IBESTAT. (2017). Estadística de menores condenados por sentencia firme. Recuperat de https://ibestat.caib.es/ibestat/estadistiques/55322655-b6eb-439e-b5ce-d4a8cc8a1a8c/2656d0a5-9077-4988-a10e-1289326abf1b/ca/E30467_00003.px
- Justice. D. (2005). Review of Costs and Benefits Analysis in Crime Prevention Review of Costs and Benefits Analysis in Crime Prevention. (April).
- Rand Corporation. (n.d.). Cost of Crime Calculator. Recuperat de <https://www.rand.org/well-being/justice-policy/centers/quality-policing/cost-of-crime.html>
- Wilkin. A. (2011). Police Officers in Schools : A scoping study. (October).

Gràcies per la vostra atenció!